

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3525

Vragen van het lid **Hammelburg** (D66) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de aanstaande verkiezing van een nieuw onafhankelijk VN-expert op het gebied van seksuele oriëntatie en genderidentiteit* (ingezonden 2 augustus 2023).

Antwoord van Minister **Schreinemacher** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 4 september 2023).

Vraag 1

Deelt u de mening dat het aanstaande vertrek in december van de huidige VN-expert Victor Madrigal-Borloz een belangrijk moment is om zorg te dragen voor de continuering van zijn uitstekende werk voor gelijke rechten van LHBTIQ+ wereldwijd?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 4, 5 en 6

Gezien de shortlist aan kandidaten, trekt Nederland met like-minded op bij de VN-Mensenrechtenraad in Geneve, om te borgen dat de Mensenrechtenraad een kandidaat selecteert die het werk op een gelijk niveau kan continueren als Madrigal-Borloz?

Welke criteria acht u daarvoor van doorslaggevend belang?

Laat u zich daarin adviseren door zowel de Nederlandse als de globale LHBTIQ+-beweging?

Bent u bereid de kandidaat te steunen die in ieder geval aan de volgende essentiële criteria voldoet? Verbindend, representant van de LHBTIQ+-gemeenschap, uitstekende reputatie binnen zowel de globale beweging als in de diplomatieke wereld, sterk analytisch vermogen met een bijzondere blik naar de extra gemarginaliseerde groepen binnen de LHBTIQ+-gemeenschap, ervaring met en gevoel voor de gevolgen van koloniaal verleden en de verspreiding van homo- en transfobie, een diverse achtergrond en representant van de «Global South».

Kunt u deze vragen beantwoorden een week voor aanvang van de aanstaande sessie van de VN-mensenrechtenraad?

Antwoord 2, 3, 4, 5 en 6

De huidige VN-expert voor het tegengaan van discriminatie op basis van seksuele geaardheid en gender identiteit, Victor Madrigal-Borloz, presenteert tijdens de aankomende (54e) VN-Mensenrechtenraad zijn laatste rapport aan de Mensenrechtenraad in zijn huidige capaciteit.

Nederland ondersteunt dit mandaat sinds de oprichting proactief, aangezien dit het enige VN-mandaat is dat expliciet toeziet op het tegengaan van discriminatie en geweld tegen lhbtqi+-personen, één van de mensenrechten-prioriteiten van Nederland.¹ De huidige VN-expert heeft met zijn rapportages aan de Mensenrechtenraad, landenbezoeken en als schakel tussen lokale maatschappelijke lhbtqi+ organisaties en het VN-systeem een belangrijke rol gespeeld in de strijd voor gelijke rechten van lhbtqi+-personen en de erkenning hiervan binnen het VN-systeem.

Het proces rondom de benoeming van de opvolger van Victor Madrigal-Borloz is onafhankelijk en transparant georganiseerd. Kandidaten konden op drie manieren voorgedragen worden: door middel van zelfnominatie, middels een voordracht door NGO's, of middels een voordracht door VN-lidstaten. De OHCHR heeft deze *long list* van kandidaten bestudeerd en naast de criteria gelegd op basis waarvan kandidaten in aanmerking komen voor de functie. Deze criteria zijn: expertise, ervaring in het veld van het mandaat, onafhankelijkheid, onpartijdigheid, persoonlijke integriteit en objectiviteit. Ook wegen factoren als genderbalans en geografische representatie mee.²

De hieruit voortvloeiende *short list* is vervolgens gedeeld met de consultatieve groep dat de interviews voert en drie voorkeurskandidaten aan de voorzitter van de Mensenrechtenraad voorlegt. De consultatieve groep bestaat uit vijf leden, één vertegenwoordiger per regionale VN-groep. De vertegenwoordigers beslissen op individuele titel en capaciteit, niet namens een nationale regering.

Op het moment van schrijven zijn alle geschikte kandidaten geïnterviewd. De consultatieve groep publiceerde een openbaar rapport over de selectieprocedure en de drie voorkeurskandidaten die voorgedragen worden aan de voorzitter van de Mensenrechtenraad. (Dit geldt voor alle mandaten van speciale procedures met een openstaande vacature.)

De drie voorgedragen kandidaten voor deze positie zijn:

1. Graeme Reid (M, Zuid-Afrika)
2. Arvind Narrain (M, India)
3. Tarek Zeidan (M, Libanon)

De voorzitter van de Mensenrechtenraad beslist vervolgens, op basis van de openbare rapporten en brede consultaties, welke kandidaat voor welke functie geselecteerd wordt en legt deze voor aan de Mensenrechtenraad. Op 28 augustus jl. heeft de voorzitter van de Mensenrechtenraad per brief Graeme Reid voorgedragen als kandidaat voor de functie.³ De benoemingen zijn afgerond wanneer de Mensenrechtenraad deze goedkeurt. Dit gebeurt op de laatste dag waarop de Mensenrechtenraad in sessie is.

¹ Beleidsnota Mensenrechten – Democratie – Internationale Rechtsorde | Beleidsnota | Rijksoverheid.nl, Kamerstuk 32 735, nr. 370.

² <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/sp/basic-information-selection-independent-experts>.

³ <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/appointments/hrc54/230828-Letter-President-proposed-candidates-12SPMHs-HRC54.pdf>.